

कविकुलगुरुकालिदाससंस्कृतविश्वविद्यालयः

महाराष्ट्रराज्यसर्वकारद्वारा संस्थापितम् UGC द्वारा प्रमाणितम् w/s 2f and 12B NAAC द्वारा B++ श्रेण्या प्रत्यायितं च

प्रशासनभवनम्, मौदामार्गः, रामटेकम् - 441106, जिल्ला- नागपुरम्

श्रुतिस्मृतिपुराणानामालयं करुणालयम् ।

नमामि भगवत्पादशंकरं लीकशंकरम् ।।

आचार्यः (एम. ए.) वेदान्तः

विकल्पाश्रितपद्धतिः (CBCS निदर्शनम्)

पाठ्यक्रमः (Syllabus)

(2018-2019 तः)

कार्यक्रमस्य नाम	आचार्यः (एम. ए.) वेदान्तः
संकायनाम	भारतीयधर्मः, तत्त्वज्ञानं तथा संस्कृतिसकायः
विभागनाम	भारतीयदर्शनम्
परीक्षाप्रकारः	सत्रार्द्धम् (Semester)
कार्यक्रमस्यावधिः	वर्षद्वयम् (सत्रार्द्धचतुष्टयम्)
सम्पूर्णसंख्या	80
पात्रता	संस्कृतविषयेण स्नातकोत्तीर्णता

वर्षम्	अभ्यन्तरांकाः		सैद्धान्तिकांकाः		अन्यः		सम्पूर्णः		समाकलनानि	टिप्पणयः
प्रथमवर्षम् (षा. I & II)	200	80	800	320	-	-	1000	400	40	-
द्वितीय वर्षम् (षा. III & IV)	200	80	800	320	-	-	1000	400	40	-
सम्पूर्णयोगः	400	160	1600	640	-	-	2000	800	80	-

पाठ्यक्रमक्रमांकः	पाठ्यक्रमशीर्षकम्	अभ्यन्तरांकाः (अ)		सैद्धान्तिकांकाः (बी)		अन्यः (सी)		(विषययोगे सम्मितोत्तीर्णतचि ह्नानि) ए.
		अधिकतमांकाः	उत्तीर्णांकः	अधिकतमांकः	उत्तीर्णांकाः	अधिकतमांकाः	उत्तीर्णांकः	
प्रथमवर्षम् – षाण्मासिकी – I								
ACV1-I-01	सिद्धान्तबिन्दुः	20	08	80	28	-	-	100
ACV1-I-02	यतीन्द्रमतिदीपिका	20	07	80	28	-	-	100
ACV1-I-03	ब्रह्मसूत्रचतुस्सूत्री	20	07	80	28	-	-	100
ACV1-I-04	माण्डूक्यकारिका	20	07	80	28	-	-	100
ACV1-I-05	शाब्दबोधः एवं न्यायपरिभाषा (Soft core for other subject Students)	20	07	80	28	-	-	100
प्रथमवर्षम् -षाण्मासिकी - II								
ACV1-II-01	ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्य म् – I	20	08	80	28	-	-	100
ACV1-II-02	तत्त्वविवेकः	20	08	80	28	-	-	100
ACV1-II-03	ब्रह्मसूत्रचतुस्सूत्री	20	07	80	28	-	-	100
ACV1-II-04	माण्डूक्यकारिका	20	07	80	28	-	-	100
ACV1-II-05	विवेकचूडामणिः (Soft core for other subject Students)	20	07	80	28	-	-	100
प्रथमवर्षम्– योगः		200	70	800	280			1000
Seco - III								
ACV2-III-01	ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्य म्-II	20	08	80	28	-	-	100
ACV2-III-02	सक्षेपशारीकम्	20	08	80	28	-	-	100
ACV2-III-03	ब्रह्मसूत्रचतुस्सूत्री - III	20	08	80	28	-	-	100
ACV2-III-04	सिद्धान्तलेशसंग्रहः- I	20	08	80	28	-	-	100
ACV2-III-05	पञ्चदशीम-II (Soft core for other subject Students)	20	08	80	28	-	-	100
द्वितीयवर्षम् -षाण्मासिकी - IV								
ACAV2-IV-01	ब्रह्मसूत्रशांकरभाष्य म्	20	08	80	32	-	-	100
ACAV2-IV-02	चित्तसुखी	20	08	80	32	-	-	100
ACAV2-IV-03	ब्रह्मसूत्रचतुस्सूत्री -IV	20	08	80	32	-	-	100
ACAV2-IV-04	सिद्धान्तलेशसंग्रहः-II	20	08	80	32	-	-	100

ACAV2-IV-05	विष्णुतत्त्वनिर्णयः (Soft core for other subject Students)	20	08	80	32	-	-	100
द्वितीयवर्षम् – योगः		200	80	800	320	-	-	1000
सम्पूर्णयोगः		400	160	1600	640	-	-	2000

वर्षम्	अभ्यन्तरांकाः		सैद्धान्तिकांकाः		अन्यः		योगः		समाकलनानि	टिप्पणयः
	अधिकतमांकाः	उत्तीर्णांकाः	अधिकतमांकाः	उत्तीर्णांकाः	अधिकतमांकाः	उत्तीर्णांकाः	अधिकतमांकाः	उत्तीर्णांकाः		
प्रथमवर्षम् (षा. I & II)	200	70	800	280	-	-	1000	350	40	-
द्वितीयवर्षम् (षा. III & IV)	200	70	800	280	-	-	1000	350	40	-
सम्पूर्णयोगः	400	140	1600	560	-	-	2000	700	80	-

भारतीयधर्मदर्शनं तथा संस्कृतिसंकायः

भारतीयदर्शनविभागः

आचार्यः (एम. ए.) वेदान्तः

आरक्षणसंख्या :- 20

माध्यमः :- संस्कृतम्

कालावधि :- वर्षद्वयम् (4 षण्मासिक्यः)

सम्पूर्णांकाः – 2000 (प्रथमवर्षम् - षण्मासिकी I =500 & षण्मासिकी II =500, द्वितीयवर्षम्
- षण्मासिकी III =500 & षण्मासिकी IV =500)

परीक्षाप्रणाली :- षण्मासिकी प्रश्नपत्रप्रारूपम् :- 80:20

सैद्धान्तिकांकाः – 80 अभ्यन्तरमूल्यांकनांकाः – 20

आयुसीमा :- पञ्चविंशत्यधिकः आयुः अनपेक्षितः

पात्रता :

a) 3 वर्षीयडिग्रीकांर्स यत्र शास्त्रिकक्षायां दर्शनेन/ वेदान्तेन वा सह उत्तीर्णता अपेक्षिता वर्तते ।

b) राज्यस्तरे/ राष्ट्रियस्तरे वा मान्यताप्राप्तसंस्कृतविश्वविद्यालयेन समतुल्ययासंस्थया वा दर्शने/ वेदान्ते चोत्तीर्णः शास्त्री (बी. ए.) अपेक्षितो वर्तते ।

विकल्पाधारितयोजनायां प्रत्येकं शस्त्रस्य कृते पञ्चप्रश्नपत्राणि भवन्ति, यत्र चत्वारि प्रश्नपत्राणि (ए) 'हार्डकोर शास्त्रेभ्यः भविष्यन्ति तथा एकं पत्रेण भविष्यति

A. हार्डकोरशास्त्रम् -: वेदान्तः

B. बी. साफ्टकोरशास्त्रम् -: वेदान्तः

अन्तरिकमूल्यांकनस्य विवरणम् –

प्रदत्तासु षाण्मासिकपरीक्षासु एकावधिकं वर्गपरीक्षणम्, विषयविशिष्टशब्दकार्यमाड्यूल/ मूल्यांकनमोड यो विभागद्वारा षाण्मासिक्यः प्रारम्भे निश्चितं स्यात् ।

(यथा – विस्तरः/क्षेत्रम्/ प्रायोगिककार्यम्, लघुप्रश्नोत्तरी, उद्देश्यपरीक्षणम्, प्रयोगशालाप्रयोगः, अनावृत्तपुस्तकपरीक्षणमादीनि तथा लिखितपत्रप्रस्तुतीकरणम्, केसस्टडी, प्रोजेक्ट्स, पोस्टरप्रदर्शमादीनि । यस्य मूल्यांकनं कक्षाप्रस्तुतीकरणधारेण यत्र तत्र निश्चितं स्यात्) रुटिनइंस्ट्रक्शनलडिलेवरी तथा (व्यावहारिककार्यम्, ट्यूटोरियल, फिल्डवर्क आदीनि) एतेषु सक्रियप्रतिभागरूपेण भवति भविष्यति वा) एकः प्रणिहितमनस्कशिक्षार्थिरूपेण सम्यगाचरणम्, सम्बन्धितशैक्षणिकादिकार्याणां व्यवस्थितीकरणाय नेतृत्वगुणानामभिव्यक्तिः गुणानाञ्च प्रदर्शनमपेक्षितम्भवति

पाठ्यक्रमः

आचार्य (एम.ए.) वेदान्तः, षाण्मासिकी - I

हार्डकोरपाठ्यक्रमः

पाठ्यक्रमः -I

सिद्धान्तबिन्दुः (अद्वैतवेदान्तः)

सम्पूर्णाङ्काः 100

सैद्धान्तिकांकाः 80

अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - I

1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः

2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रमः -II

यतीन्द्रमतदीपिका (विशिष्टाद्वैतवेदान्तः)

सम्पूर्णाङ्काः 100

सैद्धान्तिकांकाः 80

अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - II

1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः

2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रमः -III

ब्रह्मसूत्रचतुःसूत्री (माध्वभाष्यम्)

सम्पूर्णाङ्काः 100

सैद्धान्तिकांकाः 80

अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - III

1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः

2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रम: -IV माण्डुक्यकारिका (प्रथम –द्वितीय–प्रकरणे) सम्पूर्णाङ्काः 100
सैद्धान्तिकांकाः 80
अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - IV

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

आचार्यः (एम.ए.) वेदान्तः, सेमेस्टर -II

पाठ्यक्रम: -I ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (द्वितीयः अध्यायः) सम्पूर्णाङ्काः 100
सैद्धान्तिकांकाः 80
अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - I

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रम: -II तत्त्वविवेकः (द्वैतमतम्) सम्पूर्णाङ्काः 100
सैद्धान्तिकांकाः 80
अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - II

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रम: -III ब्रह्मसूत्रचतुःसूत्री (श्रीभाष्यम्) सम्पूर्णाङ्काः 100
सैद्धान्तिकांकाः 80

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - III

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रमः -IV

माण्डुक्यकारिका (तृतीय -चतुर्थ-प्रकरणम्)

सम्पूर्णाङ्काः 100

सैद्धान्तिकांकाः 80

अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - IV

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

(सी.बी.सी.एस.)

पाठ्यक्रमः -V शाब्दबोधः तथा न्यायपरिभाषा वेदान्ता, (छत्राणा कृते साफ्टकोरकोर्स यत्र विशेषकता स्यात्)

विवेकचूडामणिः

सम्पूर्णाङ्काः 100

सैद्धान्तिकांकाः 80

अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - V

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

सन्दर्भग्रन्थाः :-

1. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् भागः 2, श्री.द.देशमुखः, प्रकाशकः प्रसादप्रकाशनम् पुणे

2. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् –आचार्यजगदीशशास्त्री, प्रकाशकः, मोतीलालबनारसीदासः, दिल्ली
3. सार्थपंचदशी, श्री. द.वा. जोगः, प्रकाशकः, द.वा.जोगः डोंबिवली, मुंबई
4. श्रीभाष्यचतुःसूत्री, श्री. काशिनाथ अभ्यंकरः, प्रकाशकः— वि.ना.दिक्षितः, सदाशिवपेठ, पुणे
5. सुबोधब्रह्मसूत्रम्, प्रकाशकः – रवीन्द्रगुर्जरः, पुणे
6. भामतीसमालोचनम्, श्रीज्ञानानन्देन्द्रसरस्वतीस्वामी, प्रकाशकः— वै.वि.अश्वत्थानारायणशर्मा, शंकरनारायणशर्मा, मैसूरः
7. माण्डुक्यकारिका, मराठीभाषांतरम् – श्री. बापटशास्त्री, पुणे
8. माण्डुक्यकारिका, श्री. गौडपादीयकारिकाभाषार्थः – प्रकाशकः श्री. द.वा. जोगः, प्रकाशकः, मु.द.जोग डोंबिवली, मुंबई

आचार्यः (एम.ए.) वेदान्तः, षाण्मासिकी -III

पाठ्यक्रमः –I	ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (तृतीयेध्यायः)	सम्पूर्णाङ्काः 100
		सैद्धान्तिकांकाः 80
		अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - I

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रमः -II	संक्षेपशारीरकम् (आदितः 190 श्लोका)	सम्पूर्णाङ्काः 100
		सैद्धान्तिकांकाः 80
		अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - II

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रमः -III	ब्रह्मसूत्रचतुःसूत्री (अणुभाष्यम्)	सम्पूर्णाङ्काः 100
		सैद्धान्तिकांकाः 80

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - III

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रमः -IV

सिद्धान्तलेशसंग्रहः (प्रथमपरिच्छेदः)

सम्पूर्णाङ्काः 100

सैद्धान्तिकांकाः 80

अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - IV

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

(सी.बी.सी.एस.)

पाठ्यक्रमः -V वेदान्तः (छत्राणा कृते साफ्टकोरकोर्स यत्र विशेषज्ञता स्यात्)

पञ्चदशी (तृतीयं – चतुर्थं च प्रकरणद्वयम्)

सम्पूर्णाङ्काः 100

सैद्धान्तिकांकाः 80

अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - V

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

सन्दर्भग्रन्थाः :-

1. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, डॉ. श्री.द. देशमुखः, प्रकाशकः — मनोहरः य. जोशी, प्रसादप्रकाशनम्
2. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् भागः 3, श्री.द.देशमुख, प्रकाशकः प्रसादप्रकाशनम् पुणे
3. शाङ्करब्रह्मसूत्रभाष्यस्य मराठीभाषांतर (भागोद्वितीयः) वासुदेवशास्त्री, अभ्यंकरः, प्रकाशकः सदानंदः कोगेकरः, पुणे
4. संक्षेपशारीरकम् भागः — 1, आचार्यविष्णुप्रकाशः
5. श्रीमद्ब्रह्मसूत्राणुभाष्यम् Vol. -1, मुलचंद्रतेलीवाला, प्रकाशनम्:— अक्षयप्रकाशनम्, दिल्ली
6. सिद्धान्तलेशसंग्रहः, श्रीमदप्पदीक्षितविरचितः, भारतीयबुककार्पोरेश, दिल्ली
7. सिद्धान्तलेशसंग्रहः, श्रीमुलशंकरव्यासः, प्रकाशकः — भारतीयबुककार्पोरेश, दिल्ली,
8. पञ्चदशी, मराठीभाषांतरम् , श्री. बापटशास्त्री, पुणे
9. माण्डूक्यकारिका, श्री. गौडपादीयकारीकाभाषार्थः — प्रकाशनम् श्री. द.वा. जोगः, प्रकाशकः मु.द.जोगः डोंबिवली, मुंबई

आचार्यः (एम.ए.) वेदान्तः, षाण्मासिकी -IV

पाठ्यक्रमः -I	ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् (चतुर्थोऽध्यायः)	सम्पूर्णाङ्काः 100
		सैद्धान्तिकांकाः 80
		अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - I

1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेया

2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रमः -II	चित्सुखी (मिथ्यात्वलक्षणपर्यन्ता)	सम्पूर्णाङ्काः 100
		सैद्धान्तिकांकाः 80
		अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - II

1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः

2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रम: -III ब्रह्मसूत्रचतुःसूत्री (भामती)

सम्पूर्णाङ्काः 100

सैद्धान्तिकांकाः 80

अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - III

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

पाठ्यक्रम: -IV सिद्धान्तलेशसंग्रहः (द्वितीयपरिच्छेदः)

सम्पूर्णाङ्काः 100

सैद्धान्तिकांकाः 80

अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - IV

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

सी. बी. सी. एस.

पाठ्यक्रम: -V वेदान्तः (छत्राणो कृते सापटकोरकोर्स यत्र विशेषज्ञता स्यात्)

विष्णुतत्त्वनिर्णयः

सम्पूर्णाङ्काः 100

सैद्धान्तिकांकाः 80

अभ्यन्तरमूल्याङ्कनाङ्काः 20

प्रश्नपत्रप्रारूपम् -

प्रश्नपत्रम् - V

- 1) अष्टप्रश्नेषु केचन पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः
- 2) सर्वे प्रश्नाः समानांकाः

सन्दर्भग्रन्थाः :-

1. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, भागः 3, श्री.द.देशमुखः, प्रकाशकः, प्रसादप्रकाशनम्, पुणे
2. ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, भामती, कल्पतरुः, श्री. के.एल.जोशी, प्रकाशकः— परिमलपब्लिकेशन, दिल्ली
3. सिद्धान्तलेशसंग्रहः, श्रीमदप्पय्यदीक्षितविरचितः, भारतीयबुककार्पोरेशन, दिल्ली
4. सिद्धान्तलेशसंग्रहः, श्रीमूलशंकरव्यासः, प्रकाशकः — भारतीयबुककार्पोरेशन, दिल्ली
